

آیا اقدامات ایالات متحده بر سیاست ایران تأثیر دارد

به قلم استوارت آیزنستات ([/fa/experts/astwart-ayznstat/](#)), مهرانگیز کار ([/fa/experts/mhrangyz-kar/](#)), مهدی خلجی ([/fa/experts/mhdy-khljy-0/](#))

۱۵ نوامبر ۲۰۱۸

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/do-us-actions-affect-iranian-policy

العربية (/policy-analysis/hl-twthr-alajraat-alamrykyt-ly-alsyast-alayranyt/)

درباره نویسنده

استوارت آیزنستات ([/fa/experts/astwart-ayznstat/](#))

مهرانگیز کار ([/fa/experts/mhrangyz-kar/](#))

مهدی خلجی ([/fa/experts/mhdy-khljy-0/](#))

مهدی خلجی عضو ارشد و هموند پژوهشی خانواده لیبتسکی در انستیتو واشنگتن پژوهشگر تشیع فلسفه و کارشناس سیاست ایران

تحلیل کوتاه

یک سیاست‌گذار کهنه‌کار ایالات متحده و دو مهاجر برجسته ایرانی به چهل سال روابط مملو از تنش و نگرانی ایران و آمریکا نگاه کرده‌اند و در مورد راه‌های پیشبرد منافع آمریکا و کاهش دشمنی دوجانبه بدون اینکه مسائل حقوق بشری کنار بماند بحث می‌کنند

در تاریخ ۸ نوامبر استوارت آیزنستات مهرانگیز کار و مهدی خلجی در نشست مباحث سیاست‌گذاری در انستیتو واشنگتن سخنرانی کردند. آیزنستات در چندین دولت آمریکا منصب‌های ارشد داشته و کتاب *رئیس‌جمهور کارتر: سال‌های کاخ سفید* او از طرف منتقدان با تحسین روبه‌رو شده است. خانم کار وکیل ایرانی برجسته فعال حقوق بشر و نویسنده است. مهدی خلجی هموند خانواده لیبتسکی در انستیتو است. ذیلاً گزارشی از فشرده اظهارات آنها ارائه می‌شود.

استوارت آیزنستات

سیاست ایالات متحده در سال‌های منتهی به انقلاب ایران تا حدودی متکی به اطلاعاتی بود که باید گفت بدترین شکست اطلاعاتی در تاریخ آمریکا بوده است. ایالات متحده اطلاعات میدانی لازم برای درک تحولاتی که در ایران اتفاق می‌افتاد در اختیار نداشت.

در آن زمان دولت کارتر میان سه پیشنهاد در مورد چگونگی پیشبرد روابط خود با تهران دچار اختلاف نظر بود که ویلیام سولیوان سفیر آمریکا در ایران در سال ۱۹۷۸ در پیامی خواستار ارتباط واشنگتن با آیت‌الله روح‌الله خمینی شد. سائروس ونس وزیر امور خارجه از شاه خواست تا با مخالفان خشونت‌پرهیزی که بنیادگرا نباشند ارتباط برقرار کند. از سوی دیگر زیگنیف برژنفسکی مشاور امنیت ملی از بازگرداندن نظم پیش از تلاش برای اصلاحات حمایت می‌کرد. این تضادها نشان می‌دهد وقتی اطلاعات کافی در دسترس نباشد دولت آمریکا در میزان کنترل شرایط سیاسی در کشورهای خارجی تا چه حد محدودیت دارد.

در باب تحریم‌ها ایالات متحده پس از دو کارزار فشار قبلی در اعمال قدرت مالی بسیار کارآمدتر شده است: یکی پس از گروگان‌گیری در سال ۱۹۷۹ و دیگری در دوره دولت کلینتون. در طول کارزار اولی واشنگتن عملاً هیچ حمایتی از متحدان خود دریافت نکرد و هنوز استفاده از تحریم‌های ثانویه را آغاز نکرده بود. در طی کارزار دوم تحریم‌های ثانویه توانایی واشنگتن برای تأثیر در دادوستد ایران را به شدت ارتقا بخشید. امروز جامعه بین‌الملل شاهد سومین دور تحریم‌ها است: در این دوره قدرت مالی آمریکا به جایی رسیده است که ظاهراً غیرقابل تصور است که بانکی در جهان تحریم‌های ثانویه ایالات متحده را بتواند نادیده بگیرد. کارزار مالی در دوره کنونی بسیار مؤثرتر است و درد ناشی از آن بر ایران شدید خواهد بود.

دولت اوباما پیش از توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ این نوع فشار را اعمال کرد. با این حال وقتی واشنگتن به تنهایی بر تحریم‌های یک‌جانبه خود متکی بود تهران تسلیم نشد. رژیم در آن دوره تنها وقتی وارد مذاکره شد که دولت آمریکا اتحادیه اروپا را متقاعد کرد تا واردات نفت از ایران را متوقف کند. بانک مرکزی را تحریم کند و شبکه سوئیفت را از تایید معاملات مالی ایران منع کند. اگر واشنگتن بتواند امروز این جبهه چندجانبه را احیا کند موفقیت بیشتری در مجبور کردن ایران برای بازگشت به میز مذاکره خواهد داشت.

با توجه به استراتژی دولت ترامپ برای ایالات متحده بهتر بود که در توافق هسته‌ای باقی می‌ماند و از آن به عنوان پایه و اساس همکاری با اروپا در مقابله با دیگر رفتارهای شورانه ایران استفاده می‌کرد. در هر صورت نیاز به تحریم‌های شدیدتر برای ایران به خاطر حمایت مالی از تروریسم، نقض حقوق بشر و برنامه موشکی رژیم همچنان وجود دارد. واشنگتن باید نقش فعالی در عقب راندن تهران داشته باشد زیرا این رژیم هم برای ثبات منطقه‌ای و هم برای نزدیک‌ترین متحدان آمریکا تهدید است.

مهرانگیز کار

با نگاه به ایران از منظر جنگ سرد می‌توان فهمید که چرا ایران قبل از انقلاب یک جامعه بسته بود. شاه برای مقابله با تهدید جدی در مرزهای شمالی ایران از سوی اتحاد جماهیر شوروی با آمریکا متحد شد. حتی اگر او می‌خواست دموکراسی در ایران به وجود آورد قادر به ایجاد آزادی کامل بیان و اصلاحات گسترده‌ای مناسب با آن در چنان محیطی نبود. هرگونه تغییر باید آهسته می‌بود تا از هرچومرج نامطلوب جلوگیری شود. با وجود این وی در سال ۱۹۷۸ با اجازه دادن سریع به باز شدن جامعه خود راه نابسامانی را باز کرد.

در ماه‌های پس از انقلاب بحران گروگان‌گیری آغاز شد و اپوزیسیون ضدشاه را با شکاف مواجه ساخت. یک جناح از این واقعه شرمنده بود و امیدوار بود که واشنگتن برای تضعیف رژیم جدید اقدام کند. این جناح متقاعد شد که قدرت بزرگی مانند ایالات متحده برای آزادی گروگان‌ها اهمیت به‌سزایی قائل خواهد بود. هنگامی که مشخص شد واشنگتن اقدام فوری نخواهد کرد رژیم نسبت به ادامه رفتار خود اطمینان بیشتری پیدا کرد. این انفعال نه تنها رژیم را تحکیم و تشجیع کرد بلکه امیدهای ایرانیانی را که افراط‌گرایی را طرد می‌کردند نابود کرد و نشان داد که چقدر اشتباهات ایالات متحده می‌تواند تأثیر عمیقی داشته باشد.

ایران امروز هیچ شباهتی با جامعه مبتنی بر آرمان‌هایی که ذاتی جوامع باز است ندارد. رژیم برخلاف زمان شاه با هیچ تهدیدی برای تهاجم روبه‌رو نیست. با این حال هنوز خود را در بیرون از ایران چنین معرفی می‌کند و همزمان به طرز بی‌رحمانه‌ای مخالفان خود را در داخل از میدان خارج می‌کند. با این حال ایران امروز از بعضی جهات بازتر است. تحول اجتماعی و دسترسی روزافزون به رسانه‌های اجتماعی باعث شده است که جامعه ایران به مراتب قدرت بیشتری برای تغییر سریع داشته باشد. به عبارت دیگر چنین تغییری امروز ناپایداری کمتری نسبت به زمان شاه ایجاد خواهد کرد.

مهدی خلجی

علی‌رغم کاستی‌های شاه نمی‌توان حکومت وی را با جمهوری اسلامی مقایسه کرد. به عنوان مثال آمارها حاکی از آن است که در سی‌وهفت سال قدرت شاه حدود ۳۰۰۰ ایرانی به دلایل سیاسی کشته شدند. اما جمهوری اسلامی بیش از ۵۰۰۰ زندانی را تنها در تابستان ۱۹۸۸ کشت.

امروز فقدان یک آلترناتیو سیاسی روشن و تجربه آسیب‌زای سال ۱۹۷۹ انقلابی دیگر را در آینده نزدیک بعید می‌سازد. یک نظرسنجی که

اخیراً یک اصلاح طلب سیاسی انجام داده نشان می‌دهد که تقریباً ۸۵ درصد ایرانیان هیچ امیدى به حکومت ندارند

حتی در این شرایط نگرش ایرانیان در حال تغییرات گسترده‌ای است به ویژه در مورد حقوق زنان و مذهب در دهه‌های شصت و هفتاد میلادی خاورمیانه شاهد ظهور اسلامگرایی بود اما ایران امروز یکی از کشورهای منطقه با بالاترین حد سکولاریسم اجتماعی است به عنوان مثال آمارها نشان می‌دهد که تقریباً ۵۰ درصد از ایرانیان روزه نمی‌گیرند و مشکلی برای نشان دادن این امتناع در فضای عمومی علی‌رغم مجرمانه بودن آن ندارند تجربه زندگی تحت جمهوری اسلامی تا حد زیادی منشأ این تغییر اجتماعی است بنابراین باید ایده تغییر رژیم را در این بستر فرهنگی قرار داد

در حال حاضر دولت آمریکا روشن کرده است که کارزار فشار آن معطوف به بازگرداندن تهران به میز مذاکره است اگرچه این کارزار ممکن است رژیم را وادار به سازش در برخی از مسائل سیاست خارجی کند بسیاری از ایرانیان احساس می‌کنند که واشنگتن به حقوق آنها اهمیتی نمی‌دهد در نتیجه آنها گرایش به آن دارند که احساس دوگانگی نسبت به سیاست آمریکا داشته باشند: می‌خواهند که تهران رفتار بی‌ثبات‌کننده خود را مهار کند اما نمی‌خواهند که این تغییر به قیمت حقوق بشر و امیدهای آنها به آزادی انجام شود تحریم‌ها امروز به نوعی اذهان را در واشنگتن در اختیار خود گرفته اما راه‌های بسیاری برای اعمال فشار بر رژیم وجود دارد از جمله دیپلماسی عمومی مؤثر تلاش‌های واشنگتن در پخش رسانه‌ای برای ایران افتضاح است و نیاز به تغییر بنیادین دارد به عنوان مثال صدای آمریکا در توضیح سیاست ایالات متحده برای ایرانیان بسیار بد عمل کرده است این بخشی از ناکامی گسترده‌تری در بهره‌گیری از تأثیر سیاسی تحریم‌ها برای ترویج ارزش‌های آمریکایی است

** این خلاصه به قلم ارژن گنجی تهیه شده است*

** مجموعه نشست‌های مباحث سیاست‌گذاری (Policy Forum) با حمایت سخاوتمندانه خانواده فلورانس و رابرت کافمن امکان‌پذیر شده است*

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲

Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

BRIEF ANALYSIS

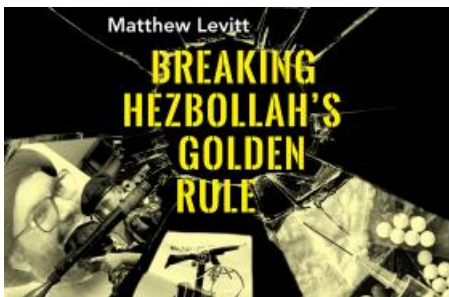
Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

۱۱ فوریه ۲۰۲۲

Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

۹ فوریه ۲۰۲۲

Matthew Levitt

[\(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/syast-amryka/\) سیاست آمریکا](#)

[\(fa/policy-analysis/dmkrazy-w-aslah/\) ديمقراسى و اصلاح](#)

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/ayran/\) ايران](#)